

Om den politiska kritiken av forskning inom
det pedagogiska kunskapsområdet.
En studie av inlägg i svensk dagspress.

Underlag till ett SWERA-webbinarium den 8 oktober 2020

Sverker Lindblad

Bakgrund och syfte

- Bakgrund:
 - En ökad politisk kritik av forskning inom det pedagogiska kunskapsområdet.
 - Den politiska kritiken av forskningen ses ofta som en grund till brister och missförhållanden i svensk skola och till strävanden att förändra skola och lärarutbildning.
- Syfte:
 - Att ge en bild av den politiska kritiken av forskning inom det pedagogiska kunskapsområdet (FPK)
 - Att undersöka den som en del av ett sakförhållande inom det pedagogiska kunskapsområdet.

Vetenskap och politik

- Om vetenskap och politiskt engagemang som en gammal stridsfråga.
- Max Weber om Politik som yrke och Vetenskap som yrke
- Stephen Fuller om att studera det som är och att förändra detta, och kampen om att kontrollera vad som är möjligt: Modal Power
- Sverker Gustavsson som en grund för gränsarbete:
 - Värdeomdömen förutsätter verklighetsomdömen
 - Uppslag är inte bevis – håller argumenten måttet<+
 - Saklighet kräver kunskapsorganisering – detta gäller såväl vetenskap som politik
- Om betydelsen av att fånga interaktionen vetenskap-politik som sakförhållanden på en agora: Jfr Helga Nowotny och Mode-2!

En undersökning av politisk kritik av FPK i dagstidningar med följande frågor;

- Vilka problem eller brister är i fokus och vad grundar sig skribenterna på vid bestämningen av dessa problem?
- Vad har forskning inom det pedagogiska kunskapsområdet för betydelse för att dessa problem eller brister uppstått eller inte åtgärdats?
- Vad är lösningen på problemen – hur kan bristerna åtgärdas – och på vad grundar sig skribenterna?
- Vad refererar skribenterna till i inläggen?

Utfall av sökningar i Mediearkivet: Söksekvens och antal träffar

Sökning	Resultat	Media
1 (Pedagog* OR Didakt* OR Utbildningsvet*)	612 307	
2 = 1 + OCH Forskn*	72 921	
3 = 1 + 2 + OCH Debatt*	14 037	Tryckt Press: 6412 TV/Radio: 369 Webb: 7256
4 Vald tryckt press – tre mest frekvent träffade dagstidningar	1 216	Dagens Nyheter: 484 Svenska Dagbladet: 389 Göteborgsposten: 342

Vad behandlas?

- Det är i stort problem och brister i svensk skola och utbildning som avhandlas i inläggen medan eventuella framsteg och förbättringar oftast lyser med sin frånvaro.
- Återkommande teman är:
 - Svensk skola i kris med brister i undervisning och kontroll
 - Undermåliga lärarutbildningar med svikande rekrytering
 - Läroplaner som inte fungerar eller vilseleder.

En svensk skola i kris

Gabriel Heller Sahlgren, SvD 2019-05-21:

- *I takt med att svenska elever vid slutet av 1900-talet började tappa mark i internationella prov uppstod en hätsk debatt kring vad som egentligen var problemet. (...) I en ny bok identifierar vi rötterna till den svenska skolans problem via en djupdykning i forskning och modern historia. Boken lyfter fram den progressiva utbildningsfilosofins politiska och kulturella seger i Sverige under andra hälften av 1900-talet som den viktigaste anledningen bakom kunskapsfallet.*
- *Problemet var bara att pedagogiken inte fungerade som det var tänkt, då den har negativa effekter på kunskapsinhämtningen. Enligt kognitionsforskningen är barn och ungdomar allmänt sett helt enkelt inte tillräckligt kognitivt och emotionellt mogna för att ta stort ansvar för sin egen inläring.*

Undermåliga lärarutbildningar med svikande rekrytering bör förändras

- *För att möjliggöra intentionen om att återupprätta vikten av den kunskapsförmedlande läraren är det även avgörande att lärarutbildningen stärks. (...)*
- *För att på riktigt skapa lärarutbildningar där blivande lärare får lära sig effektiva undervisningsmetoder behövs mer än en reform. I stället behövs helt nya lärarutbildningar för studenter som redan besitter ämneskunskap, utbildningar som endast sträcker sig över en eller två terminer.*
- *Sådana utbildningar ska rusta de blivande lärarna med modern kognitionsforskning, praktisk metodik och grundläggande kunskap om bedömning och betygsättning.*
- *För att undvika att tidigare misstag upprepas bör således inte de pedagogiska institutionerna involveras i utformningen av de nya lärarutbildningarna. (Magnus Henrekson och Isak Skolstad iDN2019-02)*

Läroplaner som inte fungerar eller vilseleder.

Åsa Wikforss skriver att det är problem med kunskapssynen i svensk skola och dess läroplaner som en följd av forskningen inom PFK

- *Det är hög tid att göra upp med den problematiska kunskapssyn som under lång tid präglat svensk pedagogisk forskning, våra lärarutbildningar och läroplaner. (...) Denna kunskapssyn lever kvar bland flera ledande pedagogiska forskare och den påverkar fortsatt den svenska skolans utveckling.*
- *.... (det) krävs en kritisk granskning av vad pedagogiska forskare sagt och säger om kunskapens natur. Flera ledande forskare påstår till exempel att kunskap är något tidsbestämt, att vad som var kunskap under antiken inte är kunskap nu. De hävdar att kunskap inte har med sanning att göra och att alla fakta är kulturellt bestämda.*
- *De menar att vetenskapliga teorier inte ger en beskrivning av hur världen är utan bara utgör ett visst "perspektiv". Detta är radikala filosofiska teser som framställs okritiskt, som om de vore etablerade rön, och det utan att dessa forskare har någon verklig kunskap i filosofi.*

Vad refererar kritikerna till?

- Egna, nyutkomna böcker
- PISA- undersökningar och kunskapsraset samt några OECD-rapporter
- Till några akademiska texter som:
 - Black, P., & Wiliam, D. (1998). Assessment and classroom learning. *Assessment in Education: principles, policy & practice*, 5(1), 7-74.
 - Ericsson, K. A. (2008). Deliberate practice and acquisition of expert performance: a general overview. *Academic emergency medicine*, 15(11), 988-994.
 - Hattie, J. (2012). *Visible learning for teachers: Maximizing impact on learning*. Routledge.
 - Hirsch, E. D. (2019). *Why knowledge matters: Rescuing our children from failed educational theories*. Harvard Education Press.
 - Kirschner, P. A., Sweller, J., & Clark, R. E. (2006). Why minimal guidance during instruction does not work: An analysis of the failure of constructivist, discovery, problem-based, experiential, and inquiry-based teaching. *Educational psychologist*, 41(2), 75-86.

Vad ska göras enligt den politiska kritiken?

- *Inför skolreformer som sätter kunskapen i fokus (och då gärna med ett humanistiskt kunskapsideal) och ger ökad effektivitet som gör att Sverige kan hävda sig som kunskapsnation.*
- *Skapa nya lärarutbildningar som vilar på en ordentlig kunskapssyn och inte på en postmodernistisk, relativistisk, och abstrakt uppfattning om kunskap.*
- *Formulera nya läroplaner med viktiga kunskapsmål som ställer läraren som kunskapsförmedlare och som motståndare till "fake news"*

Och hur ska vi som forskarsamhälle inom det pedagogiska kunskapsområdet hantera kritiken?

- Ta politiska kritiken på sakligt allvar och observera den systematiskt som en del av vårt territorium med ambitioner om modal power!
- Analysera kvaliteten i kritikens verklighetsomdömen och värdeomdömen – vilket kräver en god kunskapsorganisering inom forskarsamhället.
- Ta samverkan vetenskap-samhälle på allvar och gör observationer av kritiken till en betydelsefull uppgift – som en del av vårt samhällsuppdrag!

Det var det! Tack för ordet!